

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea”, „Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 100 Lei pe an, 50 Lei pe 1/2 an, 25 Lei pe 1/4 de an.

Pentru țărani: preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: 60 Lei pe an, 30 Lei pe 1/2 an, 15 Lei pe 1/4 de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 120 Lei pe an. — Pentru America 150 Lei (abia 75 cenți) pe an, trimiși prin cec de bancă foi la Orăștie.

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foaie pentru popor | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

DIN BUCOVINA

— Un glas cuminte. —

Gazeta „Deșteaptă-te Române” din Cernăuți, spune, că avintul poporului după învățatură e așa de puternic și în țărișoara soră Bucovina, încât de curind o comună parală (sat mai mare) a cerut guvernului dela București să înființeze într'ansa un gimnaziu (cu clase, fără cele 4 de sus). Căci, pe poporul de acolo, țărănimea tot mai dornică de a da copiilor mai multă școală decât ei avea în școala primară elementară, începătoare).

De această dorință de carte, ne curăm cu toții, — totuși numita gazetă are un cuvânt foarte cuminte pentru poporul rîvnitor după învățatură, când îi spune:

„Nației noastre îi lipsește aproape cu desăvârșire pătura a meseriașilor și micilor negustori. Lipsa aceasta se războiește și foarte amar, asupra poporului românesc! Ce ne ajută antisemitismul (pornirea împotriva jidănilor) și toată mișcarea culturală pentru trezirea și luminarea poporului nostru, când noi nu putem pune în lucrare antisemitismul în toate înfățișările sale, când nu-l putem face așa cum trebuie el făcut! Din care pricină oare se ofilește floarea nației noastre, tineretul școlii, intrând în viața practică de cetățean? De ce românul nu este stăpân în țara lui, pe care și-a întors prin marea jertfă de sânge? Dacă nația românească nu poate scăpa de robia cea mai rușinoasă, de robia ce o apasă mai mult decât orice alta, de robia neamului și meseriașului străin, mai jidan, care ne împilează, fără să știm, chiar dela rădăcină. Țărănii plugar și munteanul păstor lucrător la coasă și la pădure, toată agoniseala sa pe marfa ce trebuie să o cumpere dela negustorii și meseriașii jidovi din satele și orașele (orașele cu târg) românești. Și e o jale nespusă să vezi școlile de târg, cum se duc bănișii noștri, strânși cu sudoarea frunții, ca pe gura lupului în mâinile jidanilor pentru mărfuri proaste și scumpe par'că anume pentru înțelesul lui! De ce n'ar câștiga oare românii tot atâtă bani și tot atât de ușor, ca și jidanii, și de bună seamă cu mai puțină pierdere pen- tr-un cumpărătorul țărân? Cred că ar fi bine, dacă e vorba ca să avem școale mai înalte în satele și orașele, să aducem mai întâi școale de acest fel, de cari avem mai multă nevoie noi românii.

Să cerem pentru satele noastre, să ne dea mâna, școale de me-

serii și de negoț, căci aproape n'avem de loc măestri și prăvălii românești la sate! Slujbași români, „domni”, avem slava Domnului, destul, și-i vom avea și de-acu înainte, căci licee vom avea destule în Bucovina.

„Dar s'avem și domni de aceia, cari nu trăiesc din leașa Statului, s'avem dintre ai noștri și adevărați domni, cari cu drept cuvânt stăpânesc satele și târgurile!”

Și pe aceia nu-i putem avea până nu vom avea o puternică pătură de meseriași zdraveni și de negustori iscusiți, cari ei să adune și să lase în sânul neamului, uriașele averi pe cari azi le adună și le varsă în străinătate, negustorii străini!

In Polonia s'a putut — la noi nu!!

Ziarul „Prager Presse” din Praga (Cehoslovacia) scrie mai nou următoarele:

„Într'o ședință a Comisiei Învățământului (din Ministeriul Școlilor) din Polonia, după chibzuiele mai îndelungate, s'a hotărât „numerus clausus” la școlile mai înalte din Polonia, pentru națiile și religiile minoritare (mai mărunte decât națiunea domnitoare).

„Studentii cari se țin de aceste minorități, se vor putea înscrie în școlile din Polonia, numai în măsura dintre numărul neamului ori religiei lor, față de numărul locuitorilor țării. — Și sfatul Miniștrilor poloni a spus, că această hotărâre nu e în împotrivire cu Constituția polonă.”

Iacă în Polonia, care are mai puțini jidani ca România, se închid ușile școlilor înalte pentru Evrei. Dacă ei au 5 la sută din locuitorii țării, din fiii lor se primesc 5 la sută față de numărul celorlalți studenți, — și mai mulți nu!

La noi e întors: La sută de studenți, bunăoară în medicină, avem 75 Evrei, vre-o 10 Unguri, Sași și 75 Români abia doar 15. Dar — trebuie să vie ziua, când și Românii să „cuteze” a pași ca stăpâni în casa lor, nu ca niște strimtorări după ușa!

Ați spus prea puțin!

Răsunet la articolul despre oprirea adunării dela Orăștie,

Onorată Redacție! În numărul trecut, vorbind despre oprirea adunării naționale conchimate la Orăștie în pricina Liceului maghiar ce se încapăținează a sta aci, — la lămurirea întrebării că: ce vor Ro-

mânii Orăștieni, prin deschiderea acestui proces împotriva Liceului maghiar, — V'ați pus pe punctul de vedere cel mai frumos, mai ideal, mai plin de mândrie, când ați zis:

„...Să fie bine încredințați toți, „că tocmai noi vom cere, ca statul nostru național (după- ce școala „înșasi va fi plecat și se va fi deschis procesul asupra zidirii în care se adăpostește) — să plătească până într'o cărămidă tot „ce biserică maghiară are în acele „ziduri! Căci e departe de noi a „dori ori a „primi, ca o cărămidă „macar, ce ar fi a bisericii maghiare, să între neplătită în averea Statului Român!”

Foarte frumos și mândru punct de vedere. Dar ați uitat a adauge la el un alt punct de vedere, tot atât de frumos și de mândru, dar și de drept. Trebuia să adaugeți îndată:

„Inșă, precum nu vom primi ca o cărămidă maghiară să între neplătită în averea Statului român, — tot așa nu vom îngădui, ca, aflându-se că în aceea zidire, Statul ca moștenitor al Statului maghiar, are două cărămizi față de fiecare una cărămidă a bisericii maghiare, apoi totuși maghiarii să se răsfățe și azi în averea Statului român, așa precum se răsfățau în Averea statului maghiar!”

„Nu se poate îngădui ca ei să fie și azi privilegiații Statului, cum erau în vremea apusă!”

Asta ați uitat s'o spuneți, și o spunem noi, glasul poporului român din acest ținut.

Cetiți datele ce le scoate un bun cunoscător al lucrurilor în ziarul Înfrățirea din Cluj, și vă veți încredința pe deplin, că biserica calvină maghiară, nu numai că nu are dreptul moral de a sta aci cu Liceul său, dar nu e stăpână decât în mică parte și pe averea materială.

Și atunci mândria arătată de D-voastră de a nu primi nimic de pomană din averea bisericii maghiare, trebuie să ne poruncească și aceea de a nu îngădui că averea Statului nostru românesc, să fie folosită și mai departe de acești vajnici dușmani ai acestui Stat!

Dr. St. A.

Din alte țări.

Intre Germania și Franța

s'ar părea că lucrurile merg spre o descordare. Germania a mai slăbit coarda, și Franța se arată gata a o mai domoli și ea, și a căuta o înțelegere, pe lângă chezeșle bună.

Ungaria, ascunde arme.

Comisia de supraveghere lăsată de puterile biruitoare în Ungaria, a făcut în 5 Iunie o cercetare în pădurea Hajmaskész de lângă lacul Balaton, fiind de față un pluton de soldați francezi și un procuror ungar. Comisia a găsit aci șanțuri lungi, un fel de tranșee, cu multe muniții de arme și de tun și granate, toate bine pachetate și bine păzite să nu se strice.

Se va urma cu cercetarea și scoaterea din ascunzători a gloanțelor care, așa se spune, ar fi, numai de cele de tun, peste 90.000 proiectile (gloanțe mari).

Așa de credincioasă e Ungaria cuvântului dat, că — nu se mai înarmează, ci va ținea numai atâtă armată, câtă îi e de trebuință pentru paza bunei rînduiri din lăuntru.

M. S. Regele României în Polonia.

Sâmbăta trecută, în 23 Iunie, M. S. Regele Ferdinand, și M. S. Regina Maria, însoțiți de întâul ministru Brătianu, de ministrul de externe Duca și de alți curteni și bărbați politici, au ajuns la hotarele Poloniei, pentru a întoarce capul celei țări, Președintelui Republicii, vizita pe care acela a făcut-o României mai înainte.

Duminecă, în 24 Iunie, Maestășile Lor și însoțitorii, au sosit la ciasul 10 la Varșovia, orașul cu scaunul de domnie al țării, unde li-s'a pregătit o primire măreață. Maestășile Lor au fost conduși la Palatul ce fusese pe vremuri reședința Regilor poloni, acolo au luat parte la o slujbă Dzeiască în capela palatului, apoi Președintele Republicii și sfetnicii au cercetat pe înalții oaspeți; după amiază toți solii (diplomații) statelor streine au mers de s'au înfățișat Regelui; seara masă sărbătorească întru cinstea înalților oaspeți.

Luni, parăzi militare, cercetarea orașului și a Primăriei. — Marți, exerciții militare (manevre) ale armatei polone, la Rumbertov; seara reprezentație de gală la Operă. — Mercuri, M. Lor au mers să viziteze orașul Cracovia (Krakau) ce se ținea până la război de Austria, și Lancut, — iar azi Joi e plecarea napoi spre țară.

Aci sunt arătate pe scurt formele din afară ale vizitei, mișcarea

Poșta Redacției.

Dsale Ion Tod. în St. d. s. Ai pus pe scrisoare timbre bune de 40 bani și unu rău de 60 bani de cele albe, — și noi am fost pedepsiți cu taxa scrisorii. Puneți pe scrisori timbre de scrisoare cât e prescris, nu de ajutor ori mai ales de cele albe ce posta le pune ca pedeapsă pe scrisorile neplătite ori nu de ajuns plătite. Dacă pai Dta timbre bune de 95 bani și pentru cei 5 bani ce-ți lipsească, pui de 1 Leu, de 2 ori și de 10 Lei timbre de ajutor sau de alt fel, toate acestea nu plătesc o para și adresatul va fi pus la pedeapsă de 1 Leu pentru cei 5 bani ce lipsească.

Iacă de ce spunem: Fiți cu luarea aminte la timbrarea scrisorilor. Puneți de 1 Leu întreg și 10 bani de ajutor, altfel faceți năcaz celui cui trimiteți scrisoarea. Noi cele mai multe le respingem de plătește trimițătorului pedeapsa, — câte una, rar, o scoatem dacă e adresă cunoscută de abonat.

Dsale I. Isvernar I. în Anina. De aici merg regulat 2 foi pe adresa Iene Sporea. A dta se vede că e una din acele 2, căci noi adresa dta deosebită, nu o avem între abonați.

Dsale V. I. K. în Țuț. — Ne pare rău a nu ști unde se găsească astfel de prafuri, în care să ai încredere ca leucusc beție. Unele farmacii se laudă a le avea, dar nu s'a auzit că ar fi așa de bune ca să li-se ducă vestea că-s aievea tămăduitoare.

Dsale George Sârbu în Ertol. N'am primit cei 4 Lei ce ni-al trimis ca să-ți trimitem 4 cărțițele. Ni le cereai franco recomandat c'apoi plătești dta cei 2 Lei pentru recomandare când scoți cărțițele dela poșta. Asta nu e așa. Ca să plătești taxa de scoatere, noi trebuia să punem cărțițele cu rambursă, pentru care plăteam, 3 Lei, taxa de recomandare 2 Lei și de francare 1 Leu, și de trimis nouă banii rambursă, 2 Lei, — așa că trebuia să-ți facem o cheltuială de 8 Lei. De aceea am respins mai bine primirea celor 4 Lei. — Trimite cum e scris în foaie: 4 Lei cărțițele, 1 Leu porto și 2 Lei recomandare, de tot 7 Lei și-ți vor veni franco-recomandat Rambursa (cererea banilor la scoaterea pachetului din Poșta) e cu forme, încercături și cu cheltueli fără rost.

Transport de marfuri

și de lemne. 1-4

Subscriși având auto-camion de povară primim a face transporturi de marfuri dela gară în oraș, — dela 2000 kgr. în sus, — precum și transport de lemne dela Șibișel în oraș. Facem și curse de marfuri în alte orașe.

Cancelaria: Orăștie, str. Mih. Viteazu, 23. **BOER și OTTO STEPHANI**

Pământ de vânzare.

2 jughere cl. I sâmnat cu ovăs și trifoi precum și 1 țelină de fanați. (863) 1-1

Informațiuni la banca „Dacia”

Prăvălia de manufactură

a subscrișului, fostă în localul de lângă sticlăria Szólosy, se află azi în *Strada Apei, lângă Vopsitorie*, — în casa proprie!

Am provăzut-o mai nou cu tot felul de marfuri de manufactură pentru domni și pentru țărani, ca: Grenadinuri frumoase, moda cea dintâi, stote pentru bărbați, delenuri, giolgiuri și altele.

Aflându-mă în casa proprie, pot da marfurile cu prețurile cele mai reduse, față de împrejurările de acil

GEORGE CIOCA

(845) 3-3 comercian, Orăștie, strada Apei, lângă Vopsitorie.

Dentista Elsa de Alvinczy,

trecând examenul înaintea comisiei Ministeriului Sănătății publice (Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar) în București, își va reincepe practica dentistică, în cabinetul ei dentar din Orăștie (Strada George Barițiu Nr. 12), începând cu ziua de 1 Iulie n. a. c.

(857)

2-2

Nr. 5197/923.

AVIZ

Se scoate la licitație repararea palatului județean Deva.

Valoarea după deviz 250.000 Lei. Licitațiunea se va ținea la 16 Iulie 1923 oarele 10 a. m. la Suprefectura județului.

Concurenții vor face oferte închise, sigilate, depunând în numerar ca garanță 5% din suma prevăzută în deviz. Oferte se primesc și asupra singuraticelor lucrări (fierărie, zidărie, vopsitorie, etc.).

Lucrările sunt a se termina până la 1 Octombrie sub urmarea pierderii garanței depuse.

Supraoferte nu se primesc.

Informații detaliate dela subprefectură.

Deva, la 23 Iunie 1923.

(862) 1-1

Subprefect: *Candrea.*

Mobile de vânzare.

Și anume: 3 garnituri de salon, câteva divanuri și fotole și alte mobile mai mărunte, — sunt de vânzare la subscrișul:

Hotel „Coroana” în Orăștie. (859) 1-1

De vânzare.

2 locuri de casă în piața comunei Cugir, avind o suprafață (mărime) de circa 1600 m².

Reflectanții se vor adresa:

Dnei Maria Ștefănescu (852) 2-2 Cugir (jud. Hunedoarei).

No. 172-1923.

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoștința publicului cumcă în comuna Călnic, județul Sibiu, să va ținea de aici înainte în zilele de 3 Iulie și 2 Decembrie târg de țară de vite, iar în zilele de 4 Iulie și 3 Decembrie târg de mărfuri, apoi în cepându 3 Iulie 1923, în ziua de Marți, târg de săptămână (de vite și marfă).

Călnic, 27 Aprilie 1923.

(836) 3-3 Primăria comunald.

Nouă prăvălie românească de Manufactură, de modă și articole de tot felul pentru țărâniea dela oraș și sate,

— s'a deschis în 4 Iunie, ziua de târg, în Orăștie, casele dlui Androne, din jos de Magazia, de sare Guido Schun. Este cea mai bine arangeată pentru sezonul de vară și cu cele mai nouă articole din țară și străinătate! Cele mai reduse prețuri! Rog binevoitoarea cercetare a noului Magazin din partea onor. public.

(842) **PETRU DRĂGAN** 3-3

„ALBINA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII CENTRALA SIBIIU.

FONDATA LA ANUL 1872.

Sucursale: BRAȘOV, BUCUREȘTI, CLUJ, LUGOJ, MEDIAS, TÂRGOUL-MURĂȘ, TIMIȘOARA, SÂN-MĂRTIN.

Capital deplin vărsat Lei 25,000.000 —
Fonduri de rezervă „ 16,000.000 —
Depuneri spre fructificare „ 256,000.000 —

Lucrează cu toate centrele din țară.

Lucrează direct cu cele mai mari bănci din America.

Are o secție specială pentru afacerile Americane.

Jertfește anual sute de mil de Lei pentru scopuri de binefacere și culturale.

— Primește: —

Depuneri spre fructificare

de plată la vedere, cu 5% dobândă, fără considerare la sumă.

Pentru Depuneri cu termen fix (mai lung) plătește 5¹/₂—7% după mărimea sumelor și durata termenilor de plată. (825) 4-10

Darea către stat o plătește Institutul din al său.